SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 10. maja 2007*

V zadevi C-328/05 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča z dne 30. avgusta 2005,

SGL Carbon AG, s sedežem v Wiesbadnu (Nemčija), ki ga zastopata M. Klusmann in F. Wiemer, Rechtsanwälte,

tožeča stranka,

druga stranka v postopku je

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopajo F. Castillo de la Torre, M. Schneider in W. Mölls ter H. Gading, zastopniki,

tožena stranka na prvi stopnji,

* Jezik postopka: nemščina.

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, E. Juhász, R. Silva de Lapuerta (poročevalka), G. Arestis in T. von Danwitz, sodniki,

generalni pravobranilec: J. Mazák,
sodni tajnik: B. Fülöp, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 26. oktobra 2006,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 18. januarja 2007

izreka naslednjo

Sodbo

1 SGL Carbon AG (v nadaljevanju: SGL Carbon) s pritožbo zahteva delno razveljavitev sodbe Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 15. junija 2005 v povezanih zadevah Tokai Carbon in drugi proti Komisiji (T-71/03, T-74/03, T-87/03 in T-91/03, ZOdl., str. II-10, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to sodišče zavrnilo njegovo tožbo zoper odločbo Komisije C(2002) 5083 konč. z dne 17. decembra 2002 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 Pogodbe ES in člena

53 Sporazuma EGP – zadeva COMP/E-2/37.667 – Grafitne elektrode (v nadaljevanju: sporna odločba) in podredno, znižanje globe, ki mu je bila naložena z omenjeno odločbo.

Pravni okvir

Uredba št. 17

2 Člen 15 Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prva uredba o izvajanju členov [81] in [82] Pogodbe (UL 1962, 13, str. 204, v nadaljevanju: Uredba št. 17), določa:

„1. Komisija lahko podjetjem ali podjetniškim združenjem z odločbo izreče globo od 100 do 5000 obračunskih enot, kadar namerno ali iz malomarnosti:

[...]

b) v odgovoru na zahtevo po členu 11(3) ali (5) [...] navedejo netočne podatke [...];

2. Komisija lahko podjetjem ali podjetniškim združenjem z odločbo izreče globo od 1 000 do 1 000 000 obračunskih enot ali višjo vsoto, ki pa ne presega 10 % prometa v

predhodnem poslovnem letu vsakega podjetja, udeleženega pri kršitvi, kadar namerno ali iz malomarnosti:

a) kršijo člen [81] (1) ali člen [82] Pogodbe;

[...]

Pri določanju višine globe se upoštevata teža in trajanje kršitve.

[...]"

Smernice

3 V uvodu obvestila Komisije z naslovom „Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in členom 65(5) Pogodbe ESPJ" (UL 1998, C 9, str. 3, v nadaljevanju: smernice), je navedeno:

„Načela, opisana tukaj, bi morala zagotavljati preglednost in nepristranskost odločb Komisije v očeh podjetij prav tako Sodišča Evropskih skupnosti, kadar potrjuje

pooblastila, ki so Komisiji podeljena v okviru ustrezne zakonodaje za določanje glob v mejah 10 % celotnega prometa. To pooblastilo mora upoštevati skladno in nediskriminatorno politiko, ki je v skladu z zastavljenimi cilji za kaznovanje kršitev pravil konkurence.

Nova metoda določanja zneska globe bo upoštevala naslednja pravila, ki se začnejo z osnovnim zneskom, ki se bo povečal, da bo upošteval oteževalne okoliščine, ali zmanjšal, da bo upošteval olajševalne okoliščine."

4 Na podlagi točke 1 smernic se „osnovni znesek [...] določi v skladu s težo in trajanjem kršitve, ki sta edini merili iz člena 15(2) Uredbe št. 17". Na podlagi točke 2 Smernic se lahko osnovni znesek poveča v primeru oteževalnih okoliščin, kot je na primer ponovljena kršitev iste vrste in istega(ih) podjetja(ij). Na podlagi točke 3 smernic se lahko osnovni znesek zmanjša v primeru posebnih olajševalnih okoliščin.

Obvestilo o ugodni obravnavi

5 Obvestilo Komisije o nenalaganju ali zmanjševanju glob v primeru kartelov (UL 1996, C 207, str. 4, v nadaljevanju: obvestilo o ugodni obravnavi) opredeljuje pogoje, pod katerimi so podjetja, ki sodelujejo s Komisijo v okviru preiskav v zvezi z omejevalnimi sporazumi, lahko oproščena plačila globe oziroma so lahko deležna zmanjšanja globe, ki bi jo sicer morala plačati.

6 Točka 5 oddelka A obvestila o ugodni obravnavi določa:

„Sodelovanje podjetja s Komisijo je le eden izmed dejavnikov, ki jih ta upošteva pri določitvi globe [...]“

7 V oddelku C obvestila o ugodni obravnavi z naslovom „Znatno zmanjšanje globe“ je določeno:

„Podjetju, ki Komisiji razkrije tajni omejevalni sporazum, potem ko je ta z odločbo uvedla preiskavo proti podjetjem, udeležencem omejevalnega sporazuma, pri čemer ta preiskava ni mogla dati zadostne podlage za to da bi se začel postopek za sprejetje odločbe, se ob tem, da izpolnjuje pogoje, navedene pod naslovom B, od b) do e), odobri od 50 do 75 % zmanjšanje globe.“

8 Pogoji iz oddelka B, na katerega napotuje oddelek C, se nanašajo na podjetje, ki:

„a) Komisijo obvesti o tajnem omejevalnem sporazumu, še preden je ta z odločbo uvedla preiskavo proti podjetjem, ki so stranke omejevalnega sporazuma, pod pogojem, da še nima zadostnih informacij, da bi dokazala obstoj omejevalnega sporazuma, o katerem je bila obveščena;

b) je prvo posredovalo odločilne dokaze o obstoju omejevalnega sporazuma;

c) je najkasneje ob razkritju omejevalnega sporazuma prenehalo sodelovati pri nezakoniti dejavnosti;

d) Komisiji posreduje vse upoštevne informacije ter vse dokumente in dokaze, ki jih ima na voljo v zvezi z omejevalnim sporazumom, in še naprej nepretrgano in v celoti sodeluje ves čas preiskave;

e) ni prisililo drugega podjetja, da sodeluje pri omejevalnemu sporazumu, in ni bilo pobudnik ali ni imelo odločilne vloge pri nezakoniti dejavnosti."

9 V oddelku D obvestila o ugodni obravnavi z naslovom „Zmanjšanje zneska globe" je navedeno:

„1. Kadar podjetje sodeluje, vendar pri tem ne izpolnjuje vseh pogojev, navedenih v oddelkih B ali C, se mu znesek globe, ki bi mu bila izrečena, če ne bi sodelovalo, zmanjša za od 10 % do 50 %.

2. To lahko velja še zlasti v primeru, če:

— podjetje pred pošiljanjem obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah posreduje Komisiji podatke, dokumente ali druge dokaze, ki bistveno pripomorejo k ugotovitvi obstoja storjene kršitve,

— podjetje po prejemu obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah obvesti Komisijo, da ne izpodbija dejanskega stanja, na katerega Komisija opira svoje obtožbe."

Protokol št. 7 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin

10 Člen 4 Protokola št. 7 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki je bila podpisana v Rimu 4. novembra 1950, določa:

„Pravica, da nisi dvakrat sojen ali kaznovan za isto kaznivo dejanje

1. Pravosodni organi iste države ne smejo nikogar ne kazensko preganjati ne kaznovati za kaznivo dejanje, za katero je bil na podlagi zakona in v skladu s kazenskim postopkom te države s pravnomočno sodbo že oproščen ali obsojen.

2. Določbe prejšnjega odstavka ne preprečujejo obnove kazenskega postopka na podlagi zakona in skladno s kazenskim postopkom prizadete države, če obstajajo dokazi o novih ali na novo odkritih dejstvih ali pa če je v prejšnjih postopkih prišlo do bistvene napake, ki bi lahko vplivala na izid sojenja.

[...]"

Dejansko stanje in sporna odločba

11 Sodišče prve stopnje je v izpodbijani sodbi dejansko stanje, v zvezi s katerim je bila vložena tožba, povzelo takole:

„1 Komisija je v [sporni] odločbi ugotovila, da so bila različna podjetja udeležena pri skupku sporazumov in usklajenih ravnanj v smislu člena 81(1) ES in člena 53(1) Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljevanju: Sporazum EGP) v sektorju posebnih grafitov v obdobju od julija 1993 do februarja 1998.

2 Izraz ‚posebni grafiti' v smislu [sporne] odločbe opisuje skupino grafitov, ki niso grafitne elektrode za jeklarstvo in ki so namenjeni za različne uporabe, in sicer izostatični grafit, ekstrudirani in uliti grafit.

3 Mehanske lastnosti izostatičnega grafita so boljše od lastnosti ekstrudiranega in ulitega grafita, pri čemer se cena posamezne skupine grafitov spreminja glede na

njihove mehanske lastnosti. Izostatični grafit se zlasti v obliki elektrod nahaja v napravah za elektroerozijsko obdelavo, ki se uporabljajo za izdelavo kovinskih kalupov za avtomobilsko in elektronsko industrijo. Uporablja se tudi za izdelavo kalupov za kontinuirano litje neželeznih kovin, kot so baker in bakrene zlitine.

4 Stroški za izdelavo izostatičnega grafita se razlikujejo od stroškov za izdelavo ekstrudiranega ali ulitega grafita za najmanj 20 %. Na splošno je ekstrudirani grafit najcenejši, zaradi česar se po njem posega, če izpolnjuje uporabnikove zahteve. Ekstrudirani proizvodi se uporabljajo za različne vrste industrijske uporabe, v glavnem v proizvodnji železa in jekla, aluminija ter v kemični industriji in metalurgiji.

5 Uliti grafit je navadno namenjen za večje aplikacije, ker je ponavadi slabše kakovosti od ekstrudiranega grafita.

6 Proizvodi iz posebnih grafitov se uporabnikom dostavljajo v obliki končnega obdelanega izdelka neposredno iz proizvodnih obratov ali iz obdelovalnih obratov. Ti obrati kupijo neobdelan grafit v blokih ali palicah in ga nato obdelajo, to je prilagodijo zahtevam naročnika ter nato prodajo naprej končnemu uporabniku.

7 [Sporna] odločba zadeva dva ločena omejevalna sporazuma, od katerih se eden nanaša na trg izostatičnega posebnega grafita in drugi na trg ekstrudiranega posebnega grafita, pri čemer pa v zvezi z ulitim grafitom ni bilo nobenih dokazov o kršitvi. Ti omejevalni sporazumi so zadevali zelo specifične proizvode, in sicer grafit v obliki standardnih in razrezanih blokov, ne pa obdelanih proizvodov, to pomeni proizvodov, izdelanih po naročilu kupca.

8 Večji proizvajalci posebnih grafitov v zahodnem svetu so multinacionalne korporacije. Svetovna prodaja posebnih grafitov v letu 2000 je predstavljala približno 900 milijonov EUR, od česar je približno 500 milijonov EUR odpadlo na izostatični grafit in 300 milijonov EUR na ekstrudirani grafit. Skupna prodaja v Skupnosti/EGP je v letu 2000 dosegla od 100 do 120 milijonov EUR za izostatične proizvode in od 60 do 70 milijonov EUR za ekstrudirane proizvode. Neobdelani proizvodi so na trgu izostatičnega grafita predstavljali od 35 do 50 milijonov EUR in približno 30 milijonov EUR na trgu ekstrudiranega grafita.

9 Ko je bila sprejeta [sporna] odločba, je bila med največjimi proizvajalci izostatičnega posebnega grafita v Skupnosti/EGP nemška družba SGL Carbon [...]

[...]

12 Junija 1997 je Evropska Komisija uvedla preiskavo v zvezi s trgom grafitnih elektrod, ki je privedla do sprejetja odločbe z dne 18. julija 2001 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 Pogodbe ES in člena 53 Sporazuma EGP – zadeva COMP/E-1/36.490 – Grafitne elektrode (UL 2002, L 100, str. 1) [...]

[...]

14 V Združenih državah Amerike je bil marca 2000 in februarja 2001 zaradi sodelovanja pri nezakonitem omejevalnem sporazumu na trgu posebnih grafitov uveden kazenski pregon zoper hčerinsko družbo [Le Carbone-Lorraine SA] in hčerinsko družbo [japonske družbe Toyo Tanso Co. Ltd]. Družbi sta priznali krivdo in pristali na plačilo globe [...]

15 Komisija je 17. maja 2002 naslovnikom [sporne] odločbe poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah [...] Nobena od njih ni izpodbijala dejanskega stanja.

[...]

17 Upravni postopek je bil 17. decembra 2002 končan s sprejetjem [sporne] odločbe [...]

[...]

19 V [sporni] odločbi [je navedeno], da so se tajni sporazumi na trgu izostatičnega grafita izvajali z rednimi večstranskimi sestanki na štirih ravneh:

— sestanki ‚na najvišji ravni', ki so se jih udeleževali člani najvišjih poslovodnih organov družb in na katerih so oblikovali glavna načela sodelovanja;

— ‚mednarodni delovni' sestanki, ki so se nanašala na klasifikacijo grafitnih blokov v različne kategorije in na določanje minimalnih cen za posamezno kategorijo;

— ‚regionalni' sestanki (za Evropo);

— ‚lokalni' (nacionalni) sestanki, ki so se nanašali na italijanski, nemški, francoski, britanski in španski trg.

[...]

22 Komisija je na podlagi ugotovljenih dejstev in pravne presoje v [sporni] odločbi zadevnim družbam izrekla globe, izračunane na način, določen v smernicah [...] in obvestilu o ugodni obravnavi.

23 V skladu s prvim pododstavkom člena 1 izreka [sporne] odločbe so naslednja podjetja kršila člen 81(1) ES in člen 53(1) Sporazuma EGP, ker so v navedenih obdobjih sodelovala pri skupku sporazumov in usklajenih ravnanj, ki so vplivala na trge izostatičnih posebnih grafitov v Skupnosti in EGP:

[...]

b) SGL [Carbon], od julija 1993 do februarja 1998;

[...]

24 V skladu z drugim pododstavkom iste določbe so naslednja podjetja kršila člen 81(1) ES in člen 53(1) Sporazuma o EGP, ker so v navedenih obdobjih sodelovala pri skupku sporazumov in usklajenih ravnanj, ki so vplivala na trge ekstrudiranih posebnih grafitov v Skupnosti in EGP:

— SGL [Carbon], od februarja 1993 do novembra 1996;

[...]

25 V skladu členom 3 izreka [sporne odločbe] se naložijo naslednje globe:

[...]

b) SGL [Carbon]:

— izostatični grafit: 18.940.000 EUR,

— ekstrudirani grafit: 8.810.000 EUR;

[...]

26 Člen 3 dalje določa, da je treba globe plačati v treh mesecih od datuma vročitve odločbe, sicer začnejo teči zamudne obresti v višini 6,75 %.

27 [Sporna] odločba je bila z dopisom z dne 20. decembra 2002 poslana vsaki od tožečih strank. V njem je bilo navedeno, da bo Komisija po izteku roka za plačilo, ki je določen v odločbi, storila vse potrebno za izterjavo zadevnih zneskov; če pa bi se začel postopek pred Sodiščem prve stopnje, Komisija ne bo začela izvršbe, če bodo plačane obresti v višini 4,75 % in predložena bančna garancija."

Postopek pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba

12 Z ločenimi vlogami so marca 2003 SGL Carbon in druga podjetja, ki jim je bila vročena sporna odločba, pri Sodišču prve stopnje vložila tožbe za razglasitev ničnosti te odločbe.

13 V izpodbijani sodbi je Sodišče prve stopnje med drugim ugotovilo in odločilo:

„[...]

4. V sodbi T-91/03 v zadevi SGL Carbon proti Komisiji:

— se globa, ki je tožeči stranki naložena na podlagi člena 3 [sporne] odločbe določi v višini 9.641.970 EUR za kršitev, storjeno v sektorju izostatičnega grafita;

— v preostalem se tožba zavrne;

— tožeča stranka nosi dve tretjini svojih stroškov in dve tretjini stroškov, ki jih je priglasila Komisija, Komisija pa nosi eno tretjino svojih stroškov in eno tretjino stroškov, ki jih je priglasila tožeča stranka."

Predlogi strank v pritožbenem postopku

14 V pritožbi SGL Carbon Sodišču predlaga, naj:

— izpodbijano sodbo razveljavi v delu, v katerem je bila z njo zavrnjena tožba;

— podredno, zniža izrečeno globo, kakor tudi zamudne obresti in procesne obresti;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

15 Komisija v odgovoru na pritožbo Sodišču predlaga, naj pritožbo zavrne in pritožniku naloži plačilo stroškov.

Pritožba

16 SGL Carbon v utemeljitvi pritožbe navaja šest pritožbenih razlogov.

17 V okviru prvega pritožbenega razloga SGL Carbon trdi, da je Sodišče prve stopnje kršilo načelo *ne bis in idem* s tem, ko ni upoštevalo glob, ki so bile tej družbi naložene v Združenih državah. Drugi pritožbeni razlog se nanaša na nasprotovanje povečanju zneska globe, izrečene SGL Carbon za 35 %, zaradi vloge izključnega vodje. V okviru tretjega pritožbenega razloga pritožnik zatrjuje, da Sodišče prve stopnje ni obravnavalo tožbenega razloga kršitve pravic obrambe, kolikor zajemajo pravico do izjave, ker člani skupine Komisije, ki so bili pooblaščeni za preiskavo, niso imeli ustreznega znanja nemškega jezika. Četrti pritožbeni razlog zadeva način, na katerega je Sodišča prve stopnje ovrednotilo sodelovanje SGL Carbon s Komisijo. V okviru petega pritožbenega razloga pritožnik zatrjuje, da Sodišče prve stopnje pri presoji finančne zmožnosti plačila globe ni upoštevalo njegovega ekonomskega položaja in da je znesek globe nesorazmeren. V okviru šestega pritožbenega razloga zatrjuje, da je Sodišče prve stopnje nepravilno izračunalo obrestno mero.

Prvi pritožbeni razlog: neupoštevanje načela ne bis in idem

Trditve strank

18 V okviru prvega pritožbenega razloga SGL Carbon trdi, da je Sodišče prve stopnje napačno podvomilo o uporabi načela *ne bis in idem* v tem primeru, saj bi morale biti sankcije, ki so mu bile izrečene v Združenih državah, upoštevane pri določitvi zneska globe oziroma vsaj za njeno zmanjšanje.

19 Na obravnavi je SGL Carbon izpostavil, da čeprav je Sodišče v sodbah z dne 29. junija 2006 v zadevah Showa Denko proti Komisiji (C-289/04 P, ZOdl., str. I-5859, točke od 50 do 63) in SGL Carbon proti Komisiji (C-308/04 P, ZOdl., str. I-5977, točke od 26 do 39) izključilo možnost, da je treba pri določanju globe upoštevati sankcije, ki so bile iz naslova konkurenčnega prava izrečene v tretjih državah, Komisija ne bi smela v celoti prezreti takih okoliščin.

20 Namreč, tako zatrjuje SGL Carbon, pri skrbi, da so izrečene sankcije sorazmerne, je lahko Komisija v okviru v izvrševanju proste presoje dolžna upoštevati sankcije, izrečene v tretjih državah.

21 Komisija meni, da pritožnik napačno uveljavlja načelo ne bis in idem v tej zadevi. Upravni in sodni postopki konkurenčnega prava v Združenih državah in Skupnosti namreč niso zasledovali enakih ciljev.

22 Komisija navaja, da iz zgoraj navedenih sodb Showa Denko proti Komisiji in SGL Carbon proti Komisiji izhaja, da obveznost upoštevanja sankcij, ki so bile družbi izrečene družbi tretjih državah, nima nobene pravne podlage v pravu Skupnosti.

23 Komisija dodaja, da je neobstoj kakršnekoli obveznosti upoštevanja takšnih sankcij v skladu s splošnimi pravnimi načeli. Če namreč kartel deluje in določa cene na svetovni ravni, podjetja, ki v njem sodelujejo, niso storila zgolj ene same kršitve, temveč več kršitev, ki ustrezajo številu samostojnih pravnih redov, ki prepovedujejo določanje cen, ki imajo dejanske ali morebitne učinke na njihovih ozemljih.

Presoja Sodišča

24 Najprej je treba opozoriti, da je Sodišče v zgoraj navedenih sodbah Showa Denko proti Komisiji in SGL Carbon proti Komisiji že preučilo vprašanje, ali se načelo *ne bis in idem* iz člena 4 protokola št. 7 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin lahko uporabi v primerih, kadar so pristojni organi tretje države ukrepali na podlagi pristojnosti izrekanja sankcij na področju prava konkurence, ki se uporablja na območju te države.

25 V zvezi s tem je Sodišče v točkah 28 in 52 zgoraj omenjenih sodb SGL Carbon proti Komisiji in Showa Denko proti Komisiji opomnilo, da je za omejevalni sporazum, ki se umešča v mednarodni kontekst, značilno posredovanje pravnih redov tretjih držav na njihovem ozemlju.

26 V ta namen je Sodišče v točkah 29 in 53 zgoraj omenjenih sodb SGL Carbon proti Komisiji in Showa Denko proti Komisiji ugotovilo, da mora izvajanje pooblastil, ki so za varstvo svobodne konkurence zaupana organom teh držav v okviru njihove teritorialne pristojnosti, zadostiti zahtevam teh držav. Elementi, ki so podlaga pravnih redov drugih držav na področju konkurence, namreč ne zajemajo le posebnih namenov in ciljev, temveč vodijo tudi do sprejetja posebnih materialnopravnih predpisov ter do popolnoma različnih pravnih posledic na področju upravnega, kazenskega ali civilnega prava, če so organi navedenih držav ugotovili, da je podana kršitev pravil o konkurenci.

27 Iz tega po presoji Sodišča izhaja, da Komisija pri sankcioniranju protipravnega ravnanja podjetja zaradi varstva svobodne konkurence na skupnem trgu, ki je v skladu s členom 3(1)(g) Pogodbe ES temeljni cilj Skupnosti, ukrepa tudi takrat, kadar to ravnanje izhaja iz mednarodnega omejevalnega sporazuma. Zaradi posebne narave pravne dobrine, varovane na ravni Skupnosti, lahko presoja, ki jo je opravila Komisija na podlagi zadevnih pooblastil, znatno odstopa od presoje organov tretjih držav (glej zgoraj navedeni sodbi SGL Carbon proti Komisiji, točka 31, in Showa Denko proti Komisiji, točka 55).

28 Sodišče je zato sklenilo, da načelo *ne bis in idem* ne velja za dejanska stanja, v katerih so imeli v okviru lastnih pristojnosti vlogo pravni redi in organi tretjih držav, pristojni za konkurenco (glej zgoraj navedeni sodbi SGL Carbon proti Komisiji, točka 32, in Showa Denko proti Komisiji, točka 56).

29 V zvezi s to pritožbo je treba ugotoviti, da je Sodišče prve stopnje, ob tem da je v bistvu sledilo isti argumentaciji v točkah od 112 do 116 izpodbijane sodbe, razsodilo, da se načelo *ne bis in idem* ne more uporabiti, kadar mora Komisija izvrševati

pristojnosti na podlagi prava Skupnosti, četudi so organi tretje države zadevnemu podjetju zaradi kršitve pravil o konkurenci te države že izrekli sankcije.

30 V teh okoliščinah argumentacija SGL Carbon v njegovi pritožbi v zvezi s kršitvijo načela *ne bis in idem* ne more biti sprejeta.

31 Glede argumentacije, ki jo je pritožnik podal na obravnavi, in sicer da je treba zgoraj omenjeni sodbi SGL Carbon proti Komisiji in Showa Denko proti Komisiji razlagati tako, da je lahko pooblastilo Komisije za odločanje po prostem preudarku, kar zadeva vprašanje ali je zavezana upoštevati sankcije za kršitev pravil o konkurenci, ki so jih podjetju izrekli organi tretjih držav, glede na okoliščine primera „omejeno", tako da bi vendarle morala upoštevati te sankcije, zadošča ugotovitev, da gre za napačno razlago omenjenih sodb, zlasti točk 36 in 60.

32 V omenjenih točkah 36 in 60 se Sodišče namreč nikakor ni izreklo o uporabi načela *ne bis in idem*, ampak je odgovorilo na podredno argumentacijo tožečih strank, s katero so želele prikazati, da je to sodišče kršilo načeli sorazmernosti in pravičnosti.

33 V ta namen se je Sodišče omejilo na ugotovitev, da določitev izrečenih glob zaradi kršitev prava Skupnosti na področju konkurence spada v pooblastila za odločanje po prostem preudarku, ki ga ima na tem področju Komisija.

34 Iz tega sledi, da Sodišče prve stopnje ni zmotno uporabilo prava s tem, da je v točki 128 izpodbijane sodbe odločilo, da Komisija ni bila dolžna upoštevati sankcij, ki so jih SGL Carbon izrekli organi v Združenih državah.

35 Zato je treba prvi pritožbeni razlog SGL Carbon zavrniti.

Drugi pritožbeni razlog: nezakonito povečanje zneska izrečene globe zaradi vloge izključnega vodje sporazuma

36 Ta pritožbeni razlog ima dva dela. V prvem delu SGL Carbon zatrjuje, da je bilo povečanje osnovnega zneska globe nezakonito, ker dejansko stanje, kot ga je ugotovilo Sodišče prve stopnje, ni dajalo nobene podlage za takšno povečanje. V drugem delu pritožnik zatrjuje, da je Sodišče prve stopnje v zvezi s tem kršilo njegove pravice obrambe, saj pred sprejetjem izpodbijane odločbe ni bil seznanjen z bistveno okoliščino za njegovo obrambo, in sicer da ga bo Komisija štela za izključnega vodjo sporazuma.

Prvi del drugega pritožbenega razloga

— Trditve strank

37 SGL Carbon zatrjuje, da položaj vodje, ki mu ga je pripisalo Sodišče prve stopnje ne ustreza dejanskemu stanju zadeve, kot je bilo opisano v izpodbijani sodbi.

38 Obenem meni, da dejanske okoliščine, in posebej nasprotujoče si ugotovitve Sodišča prve stopnje, ne morejo upravičiti povečanja izrečene globe.

39 Komisija zatrjuje, da je pritožba nedopustna v delu, v katerem pritožnik izpodbija presojo dejstev, ki jo je Sodišče prve stopnje opravilo z zvezi z njegovo vlogo voditelja omejevalnega sporazuma.

40 Komisija dalje trdi, da je nedopustna tudi argumentacija tožnika, da naj bi se opredelitev za vodjo sporazuma izražala v znesku globe, ker gre za ponovitev utemeljitev, ki so že bile navajane pred Sodiščem prve stopnje.

— Presoja Sodišča

41 Najprej je treba opozoriti, da iz člena 225(1) ES in prvega pododstavka člena 58 Statuta Sodišča izhaja, da je Sodišče prve stopnje edino pristojno prvič, za ugotavljanje dejstev, razen če bi vsebinska nepravilnost njegovih ugotovitev izhajala iz listin v spisu, ki so mu bile predložene, in drugič, za presojo teh dejstev. Ko je Sodišče prve stopnje ugotovilo ali presodilo dejstva, je Sodišče pristojno, da na podlagi člena 225 ES izvršuje nadzor nad pravno opredelitvijo teh dejstev in pravnimi posledicami, ki jih je iz tega izpeljalo Sodišče prve stopnje. Sodišče zato ni pristojno za ugotavljanje dejstev niti načeloma za presojo dokazov, ki jih je Sodišče prve stopnje sprejelo v podporo tem dejstvom. Če so bili namreč ti dokazi pravilno pridobljeni in če so bila spoštovana splošna načela prava in pravila postopka, ki veljajo zanje, samo Sodišče prve stopnje presodi vrednost, ki jo je treba pripisati podatkom, ki so mu bili predloženi. Ta presoja torej, razen primera izkrivljanja teh podatkov, ni pravno vprašanje, ki je predmet nadzora Sodišča (glej sodbo z dne

6. aprila 2006 v zadevi General Motors proti Komisiji, C-551/03 P, ZOdl., str. I-3173, točki 51 in 52, ter tam navedena sodna praksa).

42 V zvezi s prvim delom drugega pritožbenega razloga je treba ugotoviti, da je Sodišče prve stopnje v točkah od 316 do 331 izpodbijane sodbe podrobno obravnavalo dejansko stanje, ki je vodilo Komisijo do tega, da je označila SGL Carbon kot vodjo sporazuma in to ocenila kot obteževalno okoliščino.

43 Glede takšne okoliščine je treba opozoriti, da se v skladu z ustaljeno sodno prakso (glej zlasti sodbo z dne 28. junija 2005 v zadevi Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točke od 240 do 242) teža kršitve določi ob upoštevanju številnih dejavnikov, glede katerih ima Komisija pri določitvi globe pristojnost odločanja po prostem preudarku. Z upoštevanjem obteževalnih okoliščin pri določitvi zneska globe, v skladu s smernicami Komisija zgolj izvaja svojo nalogo, in sicer zagotavljanje spoštovanja pravil Skupnosti o konkurenco.

44 Pri presoji teže kršitve se lahko med drugim upoštevajo ravnanje vsakega izmed podjetij, vloga, ki jo ima vsako izmed podjetij pri vzpostavitvi usklajenega sporazuma, ali korist, ki so jo lahko imela od tega omejevalnega sporazuma (glej v tem smislu sodbo z dne 7. junija 1983, v zadevi Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825, točka 129).

45 V teh okoliščinah argumentacija SGL Carbon v zvezi z obteževalno okoliščino njegove vloge kot vodje sporazuma vodi Sodišče k ponovni presoji dejanskega stanja, glede katerega se je Sodišče prve stopnje že izreklo.

46 V ta namen SGL Carbon ni predložil nobenega dokumenta ali drugega elementa, ki bi dokazoval, da je Sodišče prve stopnje pri presojah v zvezi z vlogo tega podjetja tako pri nastanku kot razvoju tega omejevalnega sporazuma zmotno uporabilo pravo.

47 Dalje, te presoje niti niso protislovne glede presoje ravnanja SGL Carbon in drugih podjetij, ki so sodelovala pri omejevalnem sporazumu.

48 Iz tega sledi, da je treba prvi del drugega pritožbenega razloga zavrniti kot nedopustnega.

Drugi del drugega pritožbenega razloga

— Trditve strank

49 SGL Carbon trdi, da ga Komisija ni pravilno zaslišala v zvezi s presojo njegove kršitve, ki jo je opravila, in da Sodišče prve stopnje ni upoštevalo pravnega obsega takšne okoliščine. V obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah naj bi namreč

Komisija SGL Carbon in še enemu podjetju pripisala vlogo vodje sporazuma. Po drugi strani pa je v točkah 485 do 488 obrazložitve sporne odločbe samo pritožnik opredelila kot „vodjo in pobudnika kršitve na trgu izostatičnega grafita“ ter mu zato najbolj povečala osnovni znesek globe, in sicer za 50 %.

50 SGL Carbon zato meni, da je Sodišče prve stopnje kršilo njegove pravice obrambe. Obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah naj se namreč ne bi omejilo na omembo, da bosta pri določitvi globe upoštevana teža in trajanje kršitve, ampak bi moralo za to, da bi bila omogočena učinkovita obramba, tudi naštevati okoliščine, ki bi jih Komisiji lahko upoštevala pri sprejetju odločbe.

51 SGL Carbon poudarja, da je njegova domnevna vloga vodje ugotovitev dejstva, ki je bistvenega pomena pri določitvi zneska globe. Če bi Komisija v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah namreč nakazala, da je nameravala tako presoditi težo kršitve, bi se bil pritožnik taki presoji uprl.

52 Komisija trdi, da je Sodišče prve stopnje pravilno presodilo, da so bile pravice obrambe, med drugim pravica do izjave, spoštovane, ker so bili v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah podani vsi pravni in dejanski elementi glede storjenih kršitev, kot so njihova teža in trajanje. Pravica do izjave naj se namreč ne bi nanašala na način, na katerega namerava Komisija pri določanju zneska globe uporabiti merili teže in trajanja kršitve.

53 Po mnenju Komisije naj bi bila pomen dejavnosti pritožnika kot vodje sporazuma oziroma način, na katerega je Sodišče prve stopnje ovrednotilo okoliščine v zvezi s tem, dejanska vprašanja, ki so v fazi pritožbe lahko predmet nadzora le v primeru izkrivljanja dokazov.

54 V zvezi s tem navaja, da pritožnik ni izpodbijal zakonitosti ugotovitev Sodišča prve stopnje o dejstvih. Poleg tega pa naj tudi ne bi navedel argumentov, ki bi lahko dokazovali, da je Sodišče prve stopnje izkrivilo dejstva.

— Presoja Sodišča

55 Opozoriti je treba, da obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in vpogled v spis podjetjem v preiskavi omogočata, da se seznanijo z dokazi, s katerimi razpolaga Komisija, in pravicam obrambe zagotavljata učinkovitost (glej sodbi z dne 15. oktobra 2002 v zadevi Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, Recueil, str. I-8375, točki 315 in 316, ter z dne 7. januarja 2004 v zadevi Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točki 66 in 67).

56 Iz ustaljene sodne prakse izhaja tudi, da Komisija izpolni obveznost spoštovanja pravice podjetij do izjave, če v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah navede glavne pravne in dejanske elemente, ki lahko privedejo do naložitve globe, kot so teža in trajanje domnevne kršitve, ter okoliščino, da je bila kršitev storjena namerno ali iz malomarnosti (glej v tem smislu sodbi z dne 9. novembra 1983 v zadevi Michelin proti Komisiji, 322/81, Recueil, str. 3461, točki 19 in 20, ter zgoraj navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 428).

57 Sicer pa je treba v zvezi s to pritožbo ugotoviti, da je v točkah od 138 do 142 izpodbijane sodbe Sodišče prve stopnje pravilno določilo pravni okvir, ki ureja obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in pravico podjetij do izjave.

58 Dalje je Sodišče v točkah 144 in 145 pravilno presodilo, da so bile pravice obrambe primerno spoštovane, ker je SGL Carbon imel možnost izraziti svoje stališče o teži, trajanju in naravi kršitve. Sodišče prve stopnje je v točki 146 omenjene sodbe tudi pravilno ugotovilo, da Komisiji v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah ni bilo treba razložiti na kakšen način bo uporabila ta dejstva pri določanju zneska globe (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točke 434, 435 in 439).

59 Iz tega sledi, da Sodišče prve stopnje ni zmotno uporabilo prava s tem, ko je presodilo, da je obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah vsebovalo dovolj določne navedbe o tem, kako namerava Komisija določiti znesek globe, zlasti glede na težo storjene kršitve.

60 Posebej je treba poudariti, da je Sodišče prve stopnje v točki 148 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah vsebovalo navedbo, da je SGL Carbon igral vlogo vodje in pobudnika kršitve. Pritožnik se je zatorej zavedal, da bi se ta okoliščina lahko upoštevala pri določanju globe.

61 Sodišče prve stopnje je v točki 149 izpodbijane sodbe prav tako pravilno presodilo, da nobeno dejstvo ne izkazuje, da je Komisija povečala odgovornosti SGL Carbon kot vodje sporazuma s tem, ko v sporni odločbi drugega podjetja, ki je sodelovalo pri tem omejevalnem sporazumu, ni opredelila kot vodjo sporazuma.

62 V teh okoliščinah dejstvo, kot je v točki 59 sklepnih predlogov poudaril tudi generalni pravobranilec, da je Komisija v sporni odločbi SGL Carbon označila kot izključnega vodjo sporazuma, ni vplivalo na njegov položaj tako, da bi bile kršene

njegove pravice obrambe, saj je obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah začasno in ga Komisija lahko spremeni med poznejšo presojo stališč strank in dejanskega stanja.

63 Drugi del drugega pritožbenega razloga torej ni utemeljen.

64 Iz zgoraj omenjenega izhaja, da je treba v celoti zavrniti drugi pritožbeni razlog SGL Carbon.

Tretji pritožbeni razlog: kršitev pravic obrambe, kolikor zajemajo pravico do izjave

Trditve strank

65 SGL Carbon trdi, da je sodišče Prve stopnje v točki 154 izpodbijane sodbe napačno presodilo, ko je trditve o tem, da uradniki Komisije niso znali dovolj nemškega jezika, zavrnilo kot nedokazane. Pritožnik naj bi namreč dokazal, kako in na podlagi katerih okoliščin je prišel do sklepa o nezadostnem jezikovnem znanju uradnikov.

66 SGL Carbon meni, da bi uradniki morali biti sposobni razumeti vse podatke, na katere se sklicujejo podjetja, bodisi neposredno bodisi s prevodi.

67 Komisija navaja, da je Sodišče prve stopnje menilo, da tožnik ni predložil nobenega tehtnega dokaza, ki bi podprl omenjeno domnevo.

68 Zatrjuje, da jezikovno znanje posameznih uradnikov ne more imeti niti najmanjšega pomena glede spoštovanja pravic obrambe. Upravni postopek naj bi namreč vodila generalni direktorat za konkurenco, končal pa se je z odločbo Komisije kot ustanove.

69 Komisija dodaja, da je bila vsa korespondenca med postopkom v nemškem jeziku z eno izjemo. Zgolj tretja zahteva za informacije je bila poslana pritožniku v angleškem jeziku, vendar pa prevod le-te ni bil zahtevan in se je pritožnik zadovoljil s tem, da je nanjo odgovoril v nemškem jeziku.

Presoja Sodišča

70 Najprej se je treba spomniti, da je spoštovanje pravic obrambe v vseh postopkih, ki lahko privedejo do sankcij, zlasti glob ali periodičnih denarni kazni, temeljno načelo prava Skupnosti, ki mora biti upoštevano tudi v upravnih postopkih (glej zlasti sodbo z dne 2. oktobra 2003 v zadevi Thyssen Stahl proti Komisiji, C-194/99 P, Recueil, str. I-10821, točka 30).

71 Spoštovanje pravic obrambe med drugim zahteva, naj je podjetju v preiskavi v upravnem postopku omogočeno, da učinkovito posreduje svoje stališče v zvezi resničnostjo in upoštevnostjo očitanih dejstev, kakor tudi dokumentov, ki jih ima Komisija (glej sodbo z dne 6. aprila 1995 v zadevi BPB Industries in British Gypsum proti Komisiji, C-310/93 P, Recueil, str. I-865, točka 21).

72 V zvezi s tretji pritožbenim razlogom je treba omeniti, da gre, glede nasprotovanja SGL Carbon temu, da je Sodišče prve stopnje v točki 154 izpodbijane sodbe zavrnilo njegovo argumentacijo, da je Komisija zaupala vodenje zadeve uslužbencem, ki nemškega jezika ne obvladajo dovolj, za ugotovitev, ki temelji na presoji dejstev in dokazov, za katero je pristojno Sodišče prve stopnje in kot je bilo opozorjeno v točki 41 te sodbe, ne more biti predmet pritožbe.

73 V zvezi z domnevo, da naj uslužbenci Komisije, ki so obravnavali zadevo, ne bi imeli potrebnega jezikovnega znanja, je glede trditev SGL Carbon, da je Komisija kršila pravice obrambe, dovolj omeniti, da jezikovno znanje posameznih članov skupine uslužbencev, ki so obravnavali omejevalni sporazum, samo po sebi ne bi moglo biti odločilno pri presoji, ali je Komisija morebiti kršila pravice obrambe.

74 Zato Sodišče prve stopnje z oceno, da Komisija ni kršila pravic obrambe, ni zmotno uporabilo prava.

75 Zato ni mogoče sprejeti tretjega pritožbenega razloga SGL Carbon.

Četrti pritožbeni razlog: neupoštevanje sodelovanja SGL Carbon s Komisijo

Trditve strank

76 SGL Carbon trdi, da Sodišče prve stopnje ni upoštevalo trditve, da je bilo njegovo sodelovanje s Komisijo podcenjeno v primerjavi s preostalimi podjetji. Komisija naj namreč pritožniku ne bi znižala globe za več kot 35 %, čeprav bi bilo primerno znižanje med 50 in 75 %.

77 SGL Carbon meni, da je sodeloval vsaj v enaki meri kot preostala podjetja in edini posredoval podatke o sodelovanju preostalih podjetij v omejevalnem sporazumu.

78 SGL Carbon tudi trdi, da ni pomembno le, ali Komisija obdrži v svoji odločbi kršitve, ki so jih razkrila podjetja. V nasprotnem primeru bi namreč podjetja, ki so pripravljena sodelovati, vedno imela bojazen, da njihovo sodelovanje, kot v primeru pritožnika, ne bo upoštevano ali pa bo upoštevano zgolj delno.

79 Komisija meni, da Sodišče prve stopnje ni zmotno uporabilo prava v zvezi s presojo sodelovanja SGL Carbon med preiskavo. Sodišče prve stopnje naj bi pravilno

presodilo prispevke pritožnika in preostalih podjetij. Ker naj njegovo sodelovanje ne bi pomagalo pri ugotovitvi kršitve, ga ni bilo treba upoštevati pri znižanju globe.

80 Komisija meni, da je Sodišče prve stopnje pravilno preizkusilo dokaze o prispevkih podjetij med preiskavo. Pritožnik naj ne bi razložil, kako bi lahko ta preizkus izkrivil dokaze, kar je sicer edina okoliščina, ki je lahko predmet nadzora v pritožbenem postopku.

Presoja Sodišča

81 Kot je bilo opozorjeno v točki 43 te sodbe, ima Komisija pri izbiri metode izračuna globe široko pooblastilo za odločanje po prostem preudarku in sme pri tem upoštevati več dejstev, med katerimi je tudi sodelovanje podjetij med preiskavo, ki jo opravljajo službe te institucije. V tem okviru mora Komisija opraviti zahtevno presojo dejstev, kot je sicer tudi sodelovanje zadevnih podjetij.

82 V zvezi s tem primerom je treba omeniti, da je Sodišče prve stopnje v točkah od 358 do 362 izpodbijane sodbe svojo presojo, opirajoč se na zgoraj omenjeno obvestilo o ugodni obravnavi, utemeljilo na preudarku, da je lahko znatnega zmanjšanja globe deležno prvo podjetje, ki posreduje dokaze o obstoju omejevalnega sporazuma, kar pa ne velja za preostala podjetja, ki posredujejo posamezne dokaze o tem istem omejevalnem sporazumu v poznejši fazi upravnega postopka.

83 Sodna praksa o sodelovanju podjetja s Komisijo določa, da tako sodelovanje lahko upravičí znižanje globe v skladu z obvestilom o ugodni obravnavi samo takrat, kadar to omogoči Komisiji izpolniti nalogo, in sicer ugotoviti in zagotoviti odpravo kršitve (glej v tem smislu sodbo z dne 16. novembra 2000, SCA Holding proti Komisiji (C-297/98 P, Recueil, str. I-10101, točka 36), in zgoraj navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 399).

84 Čeprav že obvestilo o ugodni obravnavi v oddelkih C in B predvideva znižanje globe prvemu podjetju, ki posreduje dokaze o obstoju omejevalnega sporazuma, je bil cilj spodbujanja sodelovanja podjetij pri razkritju tajnih omejevalnih sporazumov, ki zadevajo Skupnost, predvsem podjetij, ki prva posredujejo dokaze, še bolj potrjen in poudarjen z Obvestilom Komisije o imuniteti pred globami in znižanju glob v kartelnih zadevah (UL 2006, C 298, str. 17).

85 V tej zadevi je Sodišče prve stopnje v točki 360 izpodbijane sodbe poudarilo, da SGL Carbon ni bilo prvo podjetje, ki je Komisiji posredovalo omenjene dokaze.

86 Zato je Sodišče prve stopnje v točki 367 izpodbijane sodbe razsodilo, da SGL Carbon zaradi vloge vodje sporazuma ne izpolnjuje pogojev iz obvestila o ugodni obravnavi za znatno zmanjšanje izrečene globe. Takšna presoja na podlagi dejstev ne more biti izpodbijana v okviru pritožbe.

87 Glede argumentacije SGL Carbon v zvezi z upoštevanjem njegovega sodelovanja s Komisijo, neodvisno od tega, da je bilo to podjetje označeno za vodjo sporazuma, je

treba poudariti, da je Sodišče prve stopnje v točki 368 izpodbijane sodbe pravilno menilo, da Komisija SGL Carbon ni bila dolžna nagraditi z znatnim zmanjšanjem, glede na to, da njegovo sodelovanje ni dejansko pomagalo pri ugotovitvi obstoja in odpravi tega omejevalnega sporazuma.

88 Kar zadeva trditve SGL Carbon, da je bilo njegovo sodelovanje podcenjeno v primerjavi s sodelovanjem preostalih podjetij v omejevalnem sporazumu, je treba poudariti, da je Sodišče prve stopnje v točki 371 izpodbijane sodbe pravilno opozorilo, da ima Komisija široko polje proste presoje pri oceni kakovosti in uporabnosti sodelovanja podjetja, med drugim v primerjavi z drugimi podjetji.

89 SGL Carbon ni predstavil ničesar, kar bi dokazovalo, da naj bi Sodišče prve stopnje zmotno uporabilo pravo v zvezi z analizo pooblastila Komisije za odločanje po prostem preudarku glede sodelovanja podjetij med preiskavo.

90 Iz zgoraj omenjenega izhaja, da trditve SGL Carbon, da je Sodišče prve stopnje zmotno uporabilo pravo v zvezi z njegovim sodelovanjem s Komisijo med preiskavo, niso utemeljene.

91 Zato je treba četrti pritožbeni razlog SGL Carbon zavrniti.

Peti pritožbeni razlog: nesorazmernost globe

Trditve strank

92 SGL Carbon trdi, da je Sodišče prve stopnje napačno presodilo, da Komisija ni dolžna upoštevati ekonomskega stanja zadevnega podjetja pri določanju zneska globe.

93 Poudarja, da Sodišče prve stopnje ne sme pristati na stečaj podjetja kot posledico izreka globe, pri čemer ne bi upoštevalo njenih finančnih posledic. Načelo sorazmernosti naj bi namreč zajemalo upoštevanje občutljivosti sankcij glede na ekonomsko stanje prizadetega podjetja.

94 Komisija meni, da je peti pritožbeni razlog nedopusten. SGL Carbon naj bi namreč poskušal doseči ponovno obravnavo primernosti določenega zneska globe s tem, ko predstavlja vrsto obtožb, ki ne zadevajo ugotovitev Sodišča prve stopnje v izpodbijani sodbi. Vendar pa naj takšna presoja dejstev ne bi mogla biti predmet nadzora Sodišča v okviru pritožbe.

95 Komisija trdi, da je peti pritožbeni razlog popolnoma brez podlage. V izvajanju neomejene pristojnosti naj bi Sodišče prve stopnje podprlo ustaljeno sodno prakso, da Komisija pri določanju zneska globe ni zavezana upoštevati ekonomskega položaja podjetja.

96 Komisija dodaja, da je Sodišče prve stopnje znatno znižalo znesek globe izrečene pritožniku, saj jo je znižalo bolj, kot je to storila Komisija.

Presoja Sodišča

97 Uvodoma se je treba spomniti, da je bilo že v točki 41 te sodbe omenjeno, da se nadzor Sodišča v pritožbenem postopku ne izvaja nad dejanskimi ugotovitvami Sodišča prve stopnje, razen če vsebinska netočnost njegovih ugotovitev izhaja iz dokumentacije v spisu, če Sodišče prve stopnje izkrivi dokaze, če je njegova pravna kvalifikacija dejanskega stanja napačna in če gre za vprašanje, ali so bila spoštovana pravila o dokaznem bremenu in izvedbi dokazov.

98 Sodišče tudi v pritožbenem postopku iz razlogov pravičnosti tudi ne sme s svojo presojo nadomestiti presoje Sodišča prve stopnje, ki je v okviru neomejene pristojnosti odločalo v zvezi z zneskom globe, izrečene podjetjem zaradi kršitve prava Skupnosti (glej sodbi z dne 17. julija 1997 v zadevi Ferriere Nord proti Komisiji, C-219/95 P, Recueil, str. I-4411, točka 31, in z dne 25. januarja 2007 v zadevi Dalmine proti Komisiji, C-407/04 P, ZOdl., str. I-835, točka 152).

99 Ker SGL Carbon poskuša izpodbijati sorazmernost izrečene globe, je pritožbeni razlog nedopusten, saj se z njim poskuša doseči ponovna presoja dejstev, za katero Sodišče v pritožbenem postopku ni pristojno (prav tako glej sodbo z dne 29. aprila 2004 v zadevi British Sugar proti Komisiji, C-359/01 P, Recueil, str. I-4933, točki 47 in 48, in zgoraj navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točki 245 in 246).

100 Glede argumentacije, da Sodišče prve stopnje ni upoštevalo finančne sposobnosti SGL Carbon, je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso, na katero se pravilno opira točka 333 izpodbijane sodbe, Komisija pri določanju zneska globe ni dolžna upoštevati finančnega položaja zadevnega podjetja, saj bi priznanje take obveznosti privedlo do dajanja konkurenčne prednosti podjetjem, ki so najmanj prilagojena razmeram na trgu (glej sodbo z dne 8. novembra 1983 v zadevi IAZ International Belgium in drugi proti Komisiji, 96/82 do 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 in 110/82, Recueil, str. 3369, točki 54 in 55, ter zgoraj navedeno sodbo SGL Carbon proti Komisiji, točki 105 in 106).

101 V teh okoliščinah Sodišče prve stopnje ni zmotno uporabilo prava s tem, ko je v točki 333 izpodbijane sodbe zavrnilo tožbeni razlog, da naj Komisija ne bi upoštevala finančne sposobnosti tožeče stranke.

102 Zato ni mogoče sprejeti petega pritožbenega razloga SGL Carbon.

Šesti pritožbeni razlog: nezakonitost obrestne mere, ki jo je določila Komisija

Trditve strank

103 SGL Carbon meni, da Sodišče prve stopnje ni preizkusilo njegovih trditev o določitvi obrestne mere, zaradi česar naj bi bilo v izpodbijani sodbi pravo zmotno uporabljeno.

104 Pritožnik zatrjuje, da so odmerjene obresti previsoke. Komisija naj ne bi mogla brez pravne podlage določiti obresti, ki so očitno višje od tržnih. Z odmero višjih obresti naj bi mu Komisija dejansko naložila dodatno sankcijo.

105 SGL Carbon trdi, da Sodišče prve stopnje v nobenem primeru ni utemeljeno zavrnilo njegovega sklicevanja na obrestno mero, ki se uporablja za predčasna plačila podjetij, pri plačilu izrečenih glob, pri čemer je navedlo, da je edini namen te obrestne mere preprečitev neupravičene obogatitve Skupnosti. Tudi stopnja obresti za še ne plačane globe, bi namreč morala imeti za edini cilj preprečitev, da zadevno podjetje pridobi ugodnost iz ustanovitve bančne garancije.

106 Komisija trdi, da je šesti pritožbeni razlog nedopusten s tem, ko poskuša v okviru pritožbe pred Sodiščem ponovno preizkusiti določanje obrestne mere.

107 Komisija trdi, da je pritožbeni razlog v vsakem primeru brez podlage. Če bi namreč podjetja lahko pridobila ekonomsko korist z odlogom plačila izrečenih glob, bi bil učinek sankcije zmanjšan in bi imela podjetja v zamudi finančno korist v primerjavi s podjetji, ki plačajo pravočasno.

108 Komisija dodaja, da je Sodišče prve stopnje pravno zadostno obrazložilo, zakaj naj Komisija ne bi zlorabila svoje diskrecije pri določitvi obresti, in da pritožnik ni z nobeno utemeljitvijo dokazal, da so bile zamudne obresti določene nesorazmerno.

Presoja Sodišča

109 Treba je spomniti, da se je Sodišče prve stopnje v odgovoru na tožbeni razlog v točki 411 izpodbijane sodbe sklicevalo na stalno sodno prakso, in sicer da pooblastila, ki jih Komisiji daje člen 15(2) Uredbe št. 17 zajemajo možnost določitve roka za plačilo globe, od katerega začnejo teči obresti, obrestne mere in podrobnosti izvedbe odločbe.

110 Če Komisija ne bi imela takšne pristojnosti, bi lahko podjetja lahko imela korist zaradi poznih plačil, kar bi oslabilo učinek sankcij (zgoraj navedena sodba SGL Carbon proti Komisiji, točka 114).

111 Sodišče prve stopnje je zato pravilno odločilo, da je Komisija lahko izbrala referenčno obrestno mero, ki je višja od običajne povprečne tržne obrestne mere, ker je bilo to potrebno, da se prepreči zavlačevanje pri plačilu globe (zgoraj navedena sodba SGL Carbon proti Komisiji, točka 115).

112 Treba je dodati, da SGL Carbon ni izkazal, kako naj bi Sodišče prve stopnje zmotno uporabilo pravo v točki 412 izpodbijane sodbe s tem, ko je presodilo, da Komisija ni

prekoračila diskrecije pri določanju obrestne mere zamudnih obresti. Pritožnik se je namreč v zvezi s tem omejil na zahtevo ponovnega preizkusa presoje dejstev, ki jo je opravilo Sodišče prve stopnje.

113 Takšna argumentacija pa v okviru pritožbe ni predmet nadzora Sodišča (glej sodbo z dne 21. septembra 2006 v zadevi Technische Unie proti Komisiji, C-113/04 P, ZOdl., str. I-8831, točke od 81 do 83). Zato je v tem delu pritožbeni razlog nedopusten.

114 Kar zadeva utemeljitev SGL Carbon, da je bila njegova trditev, da Komisija za predčasna plačila priznava 2 % obresti, zmotno zavrnjena kot prepozna, je treba opozoriti, da je Sodišče prve stopnje pravilno štelo, da ta trditev, ki ni bila navedena v vlogi s katero se je postopek začel, in je zato nov tožbeni razlog v smislu člena 48(2) Poslovnika. Posledično jo je utemeljeno zavrnilo v točki 413 izpodbijane sodbe.

115 Šesti pritožbeni razlog pritožbe SGL Carbon je torej delno neutemeljen in delno nedopusten.

116 Iz vseh zgoraj navedenih presoj izhaja, da noben pritožbeni razlog SGL Carbon ni bil sprejet, zaradi česar je treba pritožbo zavrniti.

Stroški

117 V skladu s členom 69(2) Poslovnika, ki se na podlagi člena 118 tega poslovnika uporablja za pritožbeni postopek, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se SGL Carbon naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspel, se mu naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. Pritožba se zavrne.

2. SGL Carbon AG se naloži plačilo stroškov.

Podpisi